

Tryggare hem för barn

SOU 2022:71

Yttrande avseende – ”Betänkande av Utredningen om vikten av trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer”

5.2.5 Barnskyddsutredningen¹¹, 5.7.3 Övervägande av vårdnadsöverflyttning och 6.2.3 Uppenbart bäst att de rådande förhållandena får bestå

KFR:s uppfattning är att förslaget stärker barnperspektivet, där barns behov av närhet och trygghet betonas på olika ställen, med skarpare skallskrivning i lagtext, utifrån att det ska tas hänsyn till det enskilda barnets förutsättningar.

Likaså att rättssäkerheten för barn stärks utifrån att det förtydligas att barnen är egna rättighetsbärare, där det blir viktigt att mer noggrant utreda och lära känna barnet.

6.4.3 Omständigheter som redan särskilt beaktas av socialnämnden ska även beaktas av domstolen

Vidare i betänkandet föreslås att särskilda lämplighetskrav ska ställas på ett offentligt biträde som ska företräda ett barn, vilket i sin tur kan leda till mer utbildning och kunskap hos både domstolens personal samt parternas ombud.

Till detta skrivs också att begära in ”sakkunnigutlåtande” från psykolog utifrån barns särskilda behov av kontinuitet, trygghet och känslomässiga anknytning/tillhörighet beroende på vistelsens längd i ett familjehem samt kontakten/umgänget med de biologiska föräldrarna. Där kvaliteten i relationen för barnet till exempelvis ett familjehem betonas före det biologiska släktskapet, är till förmån för det enskilda barnet och att få möjlighet att vara kvar i det sammanhang som är tryggt. Där det ibland kan bli tryggast för barnet att det blir en vårdnadsöverflytt till ett familjehem.

Betänkandet trycker också på ett stärkt barnrättsperspektiv i vårdnadstvister, där det blir tydligt att barn inte ska utsättas för umgänge med en förälder som agerat våldsamt mot den andre föräldern.

9.3.3 Riskbedömningen: En riskbedömning ska göras om det framkommer uppgifter om att barnet riskerar att fara illa, 9.4.3 Riktlinjerna för bedömningen av barnets bästa ska omformuleras

Det slås fast i betänkandet att det ska göra en riskbedömning utifrån barnets behov av god omvårdnad och trygghet, där det blir viktigt att utreda barnets upplevelser och erfarenheter samt vilja till att träffa sina biologiska föräldrar.

Där det föreslås att omformulera riktlinjerna om vad som är barnets bästa utifrån en helhetsbedömning istället för fastställda kriterier.

Vi ser att barns behov sätts främst och det blir viktigt att lära känna ett barn för att förstå hur barnet har upplevt och själv förstår sin situation, där det också betonas att utredningar ska lägga mer vikt på

att beskriva detta. Utredning och bedömning kommer att kräva mer av handläggare i dessa ärenden, att sätta sig in i komplexiteten gällande barns upplevelser och påverkan i relation till sina biologiska föräldrars omsorgsförmågor – vilket också stärker skyddet för barn.

9.4.4 Riskbedömningen – en del av helhetsbedömningen

Här exemplifieras utifrån olika typer av boende för barn som separerats från sina biologiska föräldrar och att utgångspunkten hela tiden ska vara till barnets bästa gällande umgänge och träffar. Oavsett om uppbrottet från biologiska föräldrarna har skett med stöd av SoL, LVU eller FB ska det göras samma typ av riskbedömning, vilket ger en större rättssäkerhet. Det behöver ibland tas hänsyn till barnets behov av eventuell återhämtning och behandling för att bearbeta jobbiga upplevelser, där barnets egen känslomässiga process har förtydligats på ett bra sätt, innan beslut om någon definitiv åtgärd tas.

9.4.5 Utbildningsinsatser Utredningens bedömning:

Domstolsverket bör överväga behovet av att genomföra en utbildningsinsats när det gäller riskbedömningar i familj, vilket vi KFR anser är ett bra initiativ att ytterligare lyfta fram och fokusera på barnperspektivet.

Ju mer utbildning det kan bli på alla nivåer i denna typ av ärendehandläggning och bedömning ökar också rättssäkerheten både för barn, biologiska vårdnadshavare och utredande tjänstemän samt beslutsfattare.

9.4.6 Ytterligare sätt att inhämta utredning om barnets situation

Härunder definieras och förklaras också ytterligare om kraven och kompetensen hos den som ska anses som sakkunnig, vilket stärker skyddet för barn och dess vårdnadshavare, oberoende av omvårdnadsform.

Vidare beskrivs olika kriterier för när det kan vara lämpligt att begära in ytterligare utredningar som en del i beslutsunderlaget i syfte att säkra barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv.

Remissvar från KFR, Sveriges kommunala familjerådgivare

Genom Helena Modig,

ordförande